

C. Co obejmuje zapewnienie wsparcia językowego dla dzieci przyjeżdżających z Ukrainy?

Cel: Pobudzić do refleksji nad potrzebą wsparcia językowego dzieci przyjeżdżających z Ukrainy i nad tym, jak najlepiej je zapewnić

Możliwe, że nauka nowego języka nie jest najpilniejszym problemem ani celem dla dzieci przyjeżdżających z Ukrainy (lub ich rodziców). Prawdopodobnie inne sprawy będą dla nich pilniejsze i ważniejsze. Jednak dzieci przyjeżdżające z Ukrainy potrzebują elementarnej znajomości języka kraju, w którym się znalazły. Regularne kursy językowe z przeszkolonymi nauczycielami mogą nie być dostępne, ale wsparcie mogą zapewnić nauczyciele dowolnego przedmiotu i wolontariusze.

Należy pamiętać, że dzieci znajdujące się w jednej grupie mają prawdopodobnie różne doświadczenia, zróżnicowany poziom edukacji, pochodzenie społeczne i znajomość języków oraz że różne czynniki mogą wpływać na ich obecność, punktualność, zdolność koncentracji, uczenia się i zapamiętywania.

Poniżej znajduje się kilka zaleceń w tym zakresie.

- *Dowiedz się, jakie umiejętności językowe dzieci już posiadają.* Należy docenić ich pierwszy język (języki) i jeśli to konieczne, można zachęcać je do wzajemnego wsparcia językowego, na przykład w czytaniu i pisaniu.
- *Dowiedz się, czy istnieje jeden lub więcej wspólnych języków, które można wykorzystać do porozumiewania się z nimi.* Wspólnym językiem może być zarówno język kraju gospodarza, jak i inne powszechnie używane języki. Jednak każdy wspólny język powinien być używany z wyczuciem: na przykład niektóre dzieci mogą nie chcieć używać rosyjskiego, nawet jeśli go rozumieją. W razie potrzeby niektóre dzieci mogą zostać poproszone o pełnienie roli nieformalnych tłumaczy, również nauczyciel lub rodzice z Ukrainy mogą być chętni do pomocy.
- *Skoncentruj się na działaniach nieformalnych.* Mogą pomóc przywrócić pewność siebie dzieci, a także pomóc w zajęciu czasu.
- *Skoncentruj się na interakcji społecznej.* Dzieci przyjeżdżające z Ukrainy mogą łatwiej przystosować się do życia w kraju przyjmującym, jeśli zajęcia edukacyjne zapewnią możliwość kontaktu społecznego, w szczególności interakcji słownej z dziećmi i dorosłymi ze społeczności przyjmującej.
- *Jeśli to możliwe, zorganizuj zajęcia poza środowiskiem nauki.* Sport, gry, imprezy towarzyskie itp. to okazja do spotkania dzieci w tym samym wieku, nawiązania przyjaźni i zmniejszenia poczucia samotności. Działania angażujące osoby z lokalnej społeczności i członków lokalnych grup wolontariackich mogą również stanowić okazję do przyjemnych interakcji społecznych.
- *Pozwól im mówić jak najwięcej.* Dzieci uczące się języka potrzebują jak najczęstszych możliwości samodzielnego posługiwania się językiem. Dlatego, w zależności od sytuacji i twoich celów, musisz znaleźć odpowiednią równowagę pomiędzy twoim mówieniem a dawaniem dzieciom okazji do mówienia.
- *Unikaj nacisku.* Dzieci przyjeżdżające z Ukrainy doświadczyły stresu podczas swoich podróży i nadal znajdują się pod presją ze względu na obecną sytuację. Wiele osób uczących się języka przechodzi przez tak zwaną „fazę ciszy”, a niektóre dzieci mogą nic nie mówić tygodniami. Wywieranie na nich presji, aby mówiły, może prowadzić do utraty motywacji. Ważne jest, aby dzieci nie myślały, że nauka nowego języka jest dodatkowym wyzwaniem związanym ze sprawdzianami. Wykorzystaj swoje działania wspierające, jako zaproszenie do wejścia w świat nowego języka i cieszenia się nim.

- *Pozwól dzieciom pomagać sobie nawzajem.* Ich własne języki są „wyspami bezpieczeństwa” w kraju, którego języka nie rozumieją i mogą być bardzo pomocne w nauce. Pierwszy język może być pomocny w nauce nowego języka. Może to być dla ciebie trudne, ponieważ możesz poczuć, że nie panujesz nad sytuacją, ale bądź cierpliwy i daj uczestnikom czas na zastanowienie się i przedyskutowanie spraw. Wykaż także zainteresowanie ich językami, na przykład pytając ich o to, jak brzmią w ich języku słowa lub wyrażenia, które znaczą to samo, co te w nowym języku.
- *Ogranicz przerywanie i poprawianie.* Dzieci mogą oczekiwać, że będziesz im przerywać i poprawiać ich błędy, ponieważ jesteś postrzegany jako „ekspert”. W niektórych przypadkach dzięki poprawnej wymowie można uniknąć nieporozumień i umożliwić innym zrozumienie tego, co mówią. Jednak częste poprawianie może spowodować, że dzieci stracą pewność siebie i będą milczeć, aby uniknąć popełniania błędów. Ważne jest, aby wzmocnić ich pewność siebie, pokazując im, że potrafią skutecznie komunikować się w nowym języku, nawet jeśli popełniają błędy.

Jeśli nigdy wcześniej nie pomagałeś ludziom w nauce języka obcego – na przykład jeśli jesteś nauczycielem innego przedmiotu lub wolontariuszem – ważne jest, aby zastanowić się, jak najlepiej to zrobić. Oto kilka punktów wartych zapamiętania:

- Nie musisz realizować określonego programu kursu ani dążyć do określonego poziomu kompetencji: skoncentruj się na najważniejszych potrzebach językowych dzieci.
- Nie musisz uczyć gramatyki, ponieważ celem nie jest prawidłowe nauczenie się nowego języka na egzamin. Celem jest pomoc w dostosowaniu się dzieci do nowej sytuacji.
- Oznacza to pomaganie im w nauce języka wystarczającego do komunikowania się i wyrażania swoich potrzeb. W pilnej sytuacji przydatne wyrażenia i słownictwo są ważniejsze niż gramatyka.
- Nawet jeśli nie masz doświadczenia w pomaganiu ludziom w kwestiach językowych, możesz wyjaśnić różne rzeczy i udzielić przydatnych informacji. Wiesz, jak funkcjonują sprawy w Twoim kraju i jakie wyrażenia i pytania są przydatne w codziennych sytuacjach: np. *Jak to się nazywa? Gdzie mogę znaleźć...? Nie rozumiem itp.*
- Używając swojego języka i/lub języka, który znasz ty i dziecko, możesz przedstawić, w jaki sposób rzeczy działają. Nauka słownictwa, posługiwanie się prawdziwymi przedmiotami lub, jeśli to możliwe, wspólne odwiedzanie różnych miejsc – spacer po mieście, projekty rękodzielnicze, muzyka, sport itd. – to cenne sposoby udzielania wsparcia językowego uchodźcom w każdym wieku, zwłaszcza dzieciom.
- Możesz być „partnerem komunikacyjnym”, który ma czas i cierpliwość oraz chęć wysłuchania i porozmawiania z nimi indywidualnie.
- Możesz dawać przykład, pokazując przydatne słowa i wyrażenia, gdy dzieci muszą je powtórzyć i przećwiczyć.
- Możesz pochwalić i zachęcić, gdy mają trudności językowe lub inne trudności.
- Mów wyraźnie i powoli oraz używaj przerw między zdaniami.
- Używaj mowy ciała, takiej jak gesty, aby ułatwić komunikację, ale unikaj mówienia zbyt głośno, ponieważ może to być onieśmielające dla niektórych dzieci. Nie zawsze jest możliwe szybkie i łatwe nawiązanie relacji, dopóki dzieci nie poczują spokoju i wsparcia.
- W razie potrzeby powtarzaj lub przekazuj innymi słowami to, co mówisz, zwłaszcza pytania.
- Unikaj dygresji lub nagłych zmian tematu.
- Używaj obrazów, przedmiotów itp. podczas zajęć językowych i włączaj w nie gry, ruch, śpiew i zabawę.